

Medicinsk service

Arbets- och miljömedicin Syd

Enheten för miljöanalys och prevention
Tel: 046-17 31 95

Inhalerbart damm, gravimetrisk och kemisk analys

Hygieniska gränsvärden

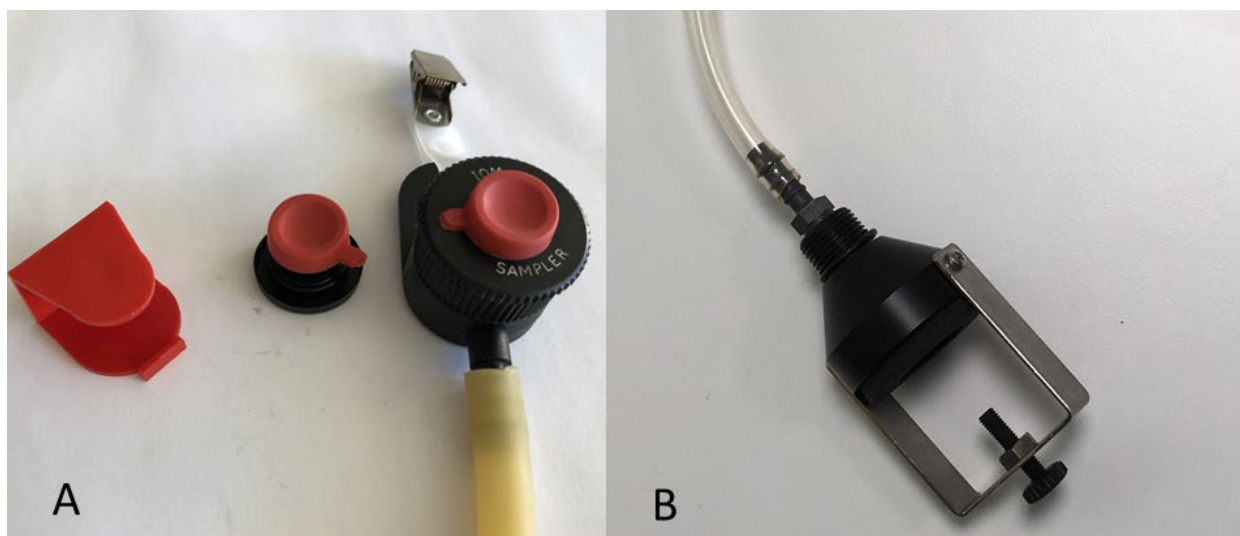
Det finns nivågränsvärden för oorganiskt och organiskt damm, bomulls-, hårdplast-, kol-, mjöl-, pappers-, PVC-, textil- och trädamn i inhalerbar fraktion med gravimetrisk analys och för vissa metaller i inhalerbar fraktion med kemisk analys [1].

Provtagningsutrustning

Ämne som kan mätas	Damm (gravimetrisk analys), arsenik, bly, kadmium, kobolt, krom och mangan (kemisk analys)
Provtagningsutrustning	Högflödespump, IOM-provtagare monterad med provtagningskassett och filter, kalibreringsadaptor, transportclip, flödesmätare
Provtagningsmaterial	Filter 25 mm; membranfilter (MCE) 0,8 µm
Giltighetstid	Filter ska användas inom fyra månader från beställningsdatum. Filter från samma beställningsdatum ska skickas in samtidigt. Filter från olika beställningsdatum får inte blandas.
Debitering	Se prislista! Även oanvända eller efter fyra månader ej återlämnade vägda filter samt ej återlämnade eller skadade provtagare debiteras.
Förvaring	Filterkassetterna förvaras före och efter provtagning i rumstemperatur. OBS! Ej i fuktig miljö. Filterkassett med monterat filter konditioneras och vägs före och efter provtagning vilket betyder att även damm som sitter på kassetten vägs.
Rekommenderad flödes hastighet	Vid provtagning av inhalerbart damm ska pumpflödet vara 2,0 l/min.
Provtagnings tid	Provtagnings tiden bör vara så lång som möjligt, gärna hela arbetsdagen. Vid korta arbetsmoment kan mätning genomföras under flera dagar på samma filter. Förväntas höga dammhalter kan kortare provtagnings tid vara lämpligt för att inte överbelasta filtren. Om halten ska relateras till hygieniska gränsvärden, se arbetsmiljöverkets rekommendationer om provtagnings tid [1].
Mätosäkerhet/noggrannhet	Analysresultatet anges som mg/filter
Rapporteringsgräns	0,1 mg/prov (gravimetrisk analys)
Labremiss	Tekniska prov, luft, vatten (TLV) Glöm inte att ange svars- och debiteringsadresser samt vilka filter som är blankfilter.

Provtagningsanvisningar

1. Tag av det röda skyddslocket.
2. Anslut provtagaren med slang till pumpen.
3. Ställ in flödet genom att placera kalibreringsadaptorn över provtagarens inlopp. Koppla flödesmätare till kalibreringsadaptorn och ställ in flödet till 2,0 l/min. (kalibreringsadaptorn är till för att få tätt mellan provtagarens inlopp och flödesmätare). Kontrollera sedan flödet regelbundet under provtagningen.
4. Vid personburen mätning fästs provtagaren nära andningszonen, t.ex. i kragen, med luftingången rakt utåt. Anteckna provtagningsuppgifter.
5. Efter provtagning tas kassetten ut och skyddslocket sätts på. Använd alltid handskar (ej pudrade) när provtagningskassetterna ska hanteras. Kassetten med skyddslock placeras i transportclip och läggs i en plastpåse.

Bild A. Transportclip, filterkassett med skyddslock och monterad IOM-provtagare med skyddslock.
Bild B. Kalibreringsadaptorn.

Remiss

Invägd filter i filterkassetter beställs helst 10 dagar före den planerade mätdagen. Tillsammans med beställda filter skickar vi även ut minst 5 extra filter som ska fungera som referensfilter (blankar) och sändas tillbaka oanvända. Vid behov kan provtagningsutrustning, pump och flödesmätare hyras och bokas via hemsidan. <https://sodrasjukvardsregionen.se/amm/>

Transport

Efter provtagning placeras filterkassetterna i bifogade plastpåsar, en filterkassett per påse. Påsar med filterkassetter och ifylld labremiss ska efter provtagning snarast lämnas eller skickas, väl emballerat, till:

Paketet adresseras till:

Arbets- och miljömedicin Syd, vån 3
 Medicon Village
 Byggnad 402A
 Scheelevägen 8
 223 Lund

Referenser

[1] Arbetsmiljöverkets författningssamling, AFS 2018:1, Hygieniska gränsvärden, Arbetsmiljöverket